

Mål- og indholdsbeskrivelser for SFO i Dragør Kommune

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen den XX.XX.XXXX

Dragør Kommune

Indhold

1. Indledning.....	3
2. Lokalpolitiske beslutninger	4
3. Struktur og rammer for SFO	4
3.1 Samarbejdet mellem forældre, SFO og skole	5
3.2 Den røde tråd	6
4. Indsatser og fokusområder.....	6
4.1 Fællesskab og relationer	7
4.2 Fri leg og kreativitet.....	8
4.3 Sundhed og bevægelse.....	9
4.4 Musik og drama	10
4.5 Natur og science	11
4.6 Traditioner	11
4.7 Digital dannelse	12
4.8 Mål.....	12

1. Indledning

Undervisningsministeriet har udsendt bekendtgørelse nr. 699 af 23. juni 2014 om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for skolefritidsordninger (SFO).

Formålet med at udarbejde mål- og indholdsbeskrivelser for SFO er bl.a. at give borgerne mulighed for at få indblik i den enkelte kommunes prioriteringer og serviceniveau i forhold til skolefritidsordninger – og at få et fælles styringsredskab for kommunens skolefritidsordninger. Formålet er desuden at fremme, at skolefritidsordningerne inddrages i opfyldelsen af folkeskolens formål. I Dragør Kommune er SFO en fuldt integreret del af folkeskolen.

Mål- og indholdsbeskrivelserne er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i "Bekendtgørelse om mål- og indholdsbeskrivelser for folkeskolens fritidsordninger" og udgør den overordnede ramme for det pædagogiske arbejde i SFO i Dragør Kommune. I skolernes lokale handleplaner for SFO fremgår den enkelte institutions pædagogiske indsatser og aktiviteter.

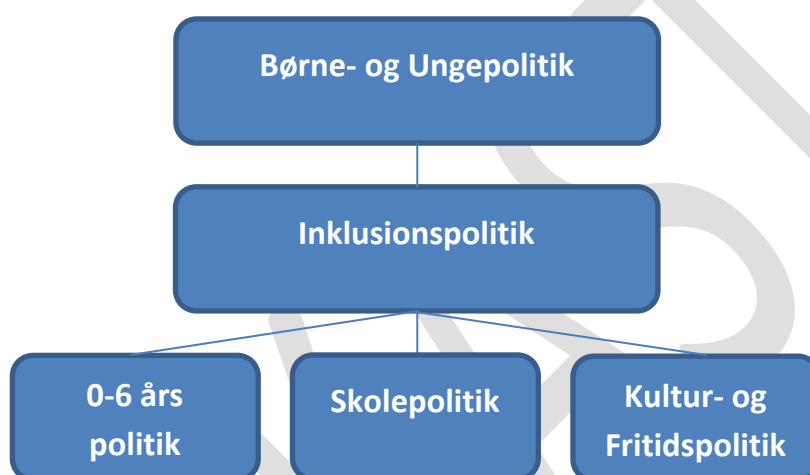
Mål- og indholdsbeskrivelserne giver et indblik i det vigtige pædagogiske arbejde, der foregår omkring den del af børnenes skoledag, som ligger udenfor og i forlængelse af skolens undervisningsdel, samt i skoleferier og på fridage, hvor SFO er åben. Den giver fælles ramme og retning for arbejdet i de enkelte SFO'er og tjener dermed både som information til borgere/forældre og som grundlag og arbejdsredskab for ledelse og medarbejdere på de enkelte SFO'er. Målsætninger, visioner og kommunens øvrige indsatser for aldersgruppen er fælles, men tilrettelæggelsen af det konkrete SFO tilbud vil variere, afhængig af bl.a. den enkelte SFO's fysiske rammer, kompetencer og traditioner.

Det er op til hver enkelt SFO at arbejde i overensstemmelse med mål- og indholdsbeskrivelserne og at fylde de beskrevne rammer ud med størst mulig kvalitet.

Skoleledelserne og skolebestyrelserne på de tre skoler i Dragør Kommune har været inddraget i processen ved udarbejdelsen af mål- og indholdsbeskrivelserne. Endeligt er mål- og indholdsbeskrivelserne godkendt i Skoleudvalget d. XX.XX.XXXX og i Kommunalbestyrelsen d. XX.XX.XXXX.

2. Lokalpolitiske beslutninger

Mål- og indholdsbeskrivelser for SFO i Dragør Kommune skal ses i en sammenhæng med kommunens politikker på børne- og ungeområdet. Børne- og ungepolitikken er det fælles fundament, som børne- og ungeområdet står på, og som kommunens øvrige politikker på 0-18 års området tager udgangspunkt i, herunder inklusionspolitikken, skolepolitikken og kultur- og fritidspolitikken. Derudover tager mål- og indholdsbeskrivelser for SFO også udgangspunkt i kommunens overordnede sundhedspolitik. Modellen nedenfor illustrerer relationen mellem de forskellige politikker på børne- og ungeområdet:

Figur 1 – Politikker retningsgivende for det pædagogiske arbejde i SFO

SFO bidrager derfor til udmøntningen af den sammenhængende Børne- og Ungepolitik. Børne- og Ungepolitikken gør ikke en forskel i sig selv, men forskellen opstår, når værdierne omsættes til praksis og bliver bestemmende for, hvordan der konkret handles og prioriteres dér, hvor medarbejdere, børn og unge tilbringer en stor del af deres hverdag. Denne ramme er derfor retningsgivende for det pædagogiske arbejde i SFO'erne, hvor børn og forældre vil møde et personale, der arbejder ud fra de samme værdier og mål som skolens øvrige personale. Denne fælles ramme er nødvendig for at sikre børnenes trivsel, udvikling og læring og er udgangspunktet for samarbejdet mellem forældre og pædagogisk personale.

3. Struktur og rammer for SFO

Dragør Kommune tilbyder SFO til folkeskolens børn fra 0.-3. klasse. SFO er et fritidstilbud tilknyttet den skole, barnet går på. Tilbuddet er fra maj måned, det skoleår børnene begynder i 0. klasse, til maj måned det skoleår, hvor børnene går i 3. klasse. Derefter vil børnene blive overflyttet til Klub. SFO har åbent om morgenen før skole kl. 06.30-08.00. Dette er enten i SFOéns lokaler eller på skolen, afhængigt af lokation. Om eftermiddagen er der åbent i SFO fra kl. 13.00-17.00. Fredag lukker SFO tilbuddet kl. 16.00. I

ferieperioder (sommerferie, efterårsferie og vinterferie), hvor skolerne holder lukket, har SFO åbent hele dagen.

Skolerne i Dragør Kommune har hver deres lokalområde, der kaldes skolens distrikt. Der er således tre SFO distrikter med tilhørende 6 matrikler – 2 for hver skole. Kommunalbestyrelsen beslutter, hvilket område skolen skal dække. På grund af svingende børnetal, kan et skoledistrikt variere efter årgang. Skoledistriktet kan derfor ændres i forbindelse med indskrivning til et nyt skoleår. På de 6 matrikler er der tilknyttet ca. 720 børn. Da SFO er et fritids- og pasningstilbud, er der en forældrebetaling tilknyttet. De gældende takster kan findes ved henvendelse til skolernes kontor eller på Dragør Kommunes hjemmeside, www.dragoer.dk

Hver skole har én samlet SFO inklusiv en SFO-leder som indgår i ledelsesteamet på skolen. Ledelsesteamet består også af alle de øvrige ledere tilknyttet den specifikke skole. Derudover vil der også være opgaver og ansvar, som teamet løfter sammen. SFO-lederen har ledelsesbeføjelser for sine selvstændige opgaver og ansvarsområder. SFO-lederen refererer til skolelederen. SFO-lederen har det daglige ansvar for SFO-tilbuddet, herunder ansvaret for:

- Den pædagogiske linje
- At SFO lever op til de af Kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen opstillede mål og principper
- Samarbejdet med skolens leder om helheden i indskolingen
- Det daglige personale.

3.1 Samarbejdet mellem forældre, SFO og skole

SFO er en del af skolens samlede virksomhed. Pædagogerne samarbejder med skolens lærere om elevernes læring, udvikling og trivsel. SFO udgør en særlig arena mellem skolens undervisningsdel og barnets hjem, som kræver et tæt samarbejde og dialog mellem forældre, SFO og skole. Børnenes liv går på tværs af forskellige lokaliteter og det, der sker det ene sted, har betydning for det andet. For at sikre det enkelte barns trivsel, udvikling og læring, er det derfor helt grundlæggende, at forældre, SFO og skole sammen skaber rammen for et konstruktivt og ansvarsfuldt samarbejde. Dette med udgangspunkt i, at forældre og professionelle har forskellige ansvarsroller, erfaringer og tilgange. Skolebestyrelserne spiller i denne forbindelse en vigtig rolle, da der her fastsættes principper for skolens, og herunder SFO'ens, virksomhed. Heriblandt samarbejdet mellem skole og hjem og skolens og forældrenes ansvar i samarbejdet. Den individuelle kontakt til forældrene sker i hverdagen, hvor der orienteres om barnet samt ved afholdelse af skole/hjem samtaler. I forbindelse med særlige udfordringer afholdes forældresamtaler med pædagoger og ledelse.

3.2 Den røde tråd

I SFO i Dragør kommune arbejdes der ud fra "Den Røde Tråd". "Den Røde Tråd" fungerer som et fælles pædagogisk grundlag og det overordnede formål er at skabe helhed og sammenhæng på tværs af dagtilbud, SFO og skole samt at sikre et meningsfuldt læringsmiljø for børnene, imens de bevæger sig fra en institution til en anden. "Den Røde Tråd" er udmøntet i følgende 4 principper:

- **Fælles grundfaglighed** – Pædagoger og lærere arbejder i en samskabende proces med fokus på udvikling af resiliens-fremmende læringsmiljøer i deres fælles praksis og på grundlag af en fælles faglighed. Resiliens-fremmende læringsmiljøer er læringsmiljøer som fremmer modstandskraft mod udvikling af psykiske skader blandt børn med livsbetingelser, som kan forårsage dette.
- **Fælles professionelt sprog** – Der er fokus på at udvikle et fælles fagligt og værdibaseret sprog på tværs af professioner og institutioner.
- **Børn hjælper børn** – Børn hjælper børn ved at indgå i forpligtende relationer og fællesskaber, så overgangen fra en institution til en anden bliver præget af genkendelighed og tryghed.
- **Fælles didaktik** – De professionelle arbejdsgrupper, som skal realisere indholdet i "Den Røde Tråd", udvikler fælles didaktisk kompetence, så de begrundet, og i fællesskab, kan forberede, tilrettelægge, gennemføre og evaluere aktiviteter med henblik på at fremme læring og trivsel.

4. Indsatser og fokusområder

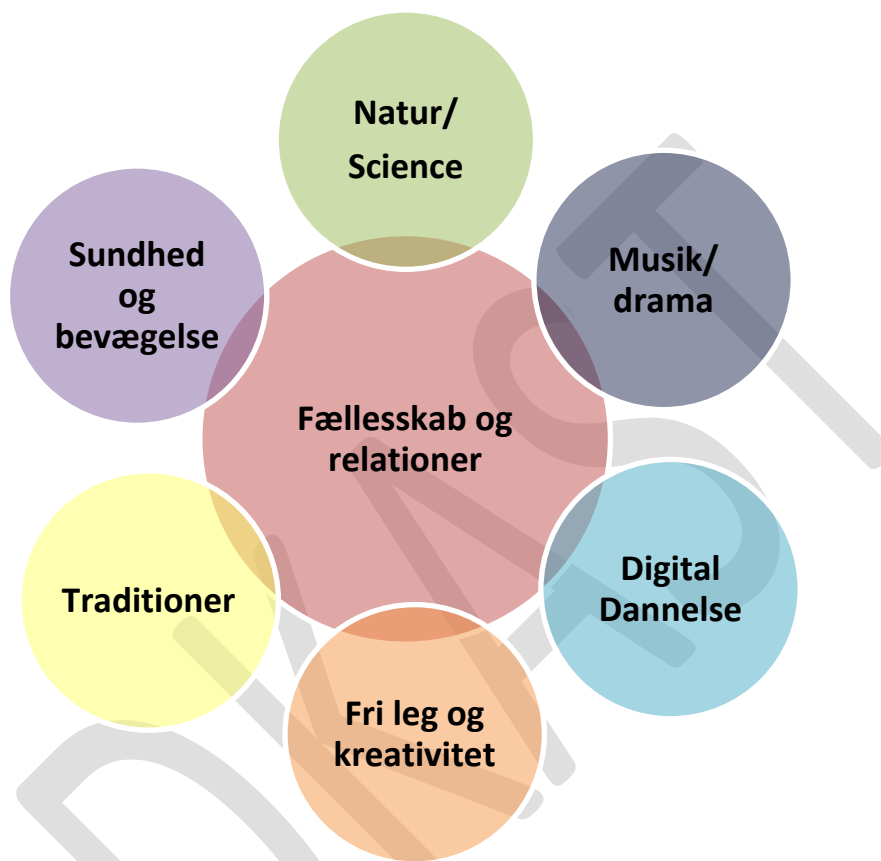
SFO i Dragør Kommune er en integreret del af skolen, hvor lærere og pædagoger samarbejder omkring børnene gennem hele indskolingsforløbet. Samarbejdet tager udgangspunkt i at udnytte de forskellige faglige indgangsvinkler og særlige kompetenceområder, der knytter sig hertil, så der sikres et helhedsorienteret syn på barnet. Skolen er en enhed bestående af en undervisnings- og fritidsdel. Mål- og indholdsbeskrivelserne er et udtryk for det pædagogiske arbejde og den pædagogiske faglighed, der gør sig gældende i SFO, men vil have afsmittende virkning på pædagogernes arbejde i skolen.

Mål- og indholdsbeskrivelser for SFO tager udgangspunkt i dagligdagen i SFO ud fra følgende spørgsmål:

- Hvordan arbejder vi med børnene?
- Hvad har betydning i vores arbejde?
- Hvilke visioner har vi for den gode SFO?

Med udgangspunkt i disse spørgsmål, vil børnene i SFO opleve, at deres hverdag tager afsæt i syv forskellige områder. Til trods for, at aktiviteterne kan være forskellige fra SFO til SFO, vil der være en fælles forståelse

for det pædagogiske udgangspunkt i SFO'erne i Dragør Kommune. Nedenstående figur illustrerer de syv områder, som det pædagogiske arbejde i SFO tager afsæt i.

Figur 2 - De syv indsatsområder

4.1 Fællesskab og relationer

Et af de syv områder, som den pædagogiske praksis i SFO tager udgangspunkt i, er "Fællesskab og relationer". Mennesker er af natur sociale væsener og har et grundlæggende behov for at "høre til". Mennesker vil derfor altid søge at indgå i fællesskaber. Børns trivsel og grundlæggende formåen at fungere i samfundet er derfor betinget af, at de knytter sociale relationer og udvikler venskaber. Børnene skal erfare positive fællesskaber karakteriseret ved rummelighed og tolerance. Det er derfor en vigtig opgave, at SFO skaber differentierede læringsmiljøer, der både udvikler børnenes faglighed og hjælper dem med at deltage i sociale fællesskaber. Ud fra en anerkendende tilgang skal SFO derfor afklare, hvilke interesser, ressourcer og forudsætninger det enkelte barn har, så der kan tilrettelægges aktiviteter, der tilgodeser det enkelte barns behov. Et målrettet fokus på alle børns deltagelsesmuligheder bidrager ligeledes til deres udvikling af tolerance, forståelse og accept af, at alle mennesker er forskellige. Rummelighed og tolerance

overfor hinanden mindsker også indbyrdes konflikter. Med henblik på at styrke fællesskabet og fremme inklusion arbejdes der desuden med "Fri for Mobberi", som er et forebyggende antimobbeprogram til 0-9 årige børn, fagfolk og forældre. "Fri for mobberi" er baseret på værdierne tolerance, respekt, omsorg og mod og består af pædagogiske materialer, der gør det konkret målrettet at styrke børnefællesskabet og forebygge mobning.

Pædagogerne i SFO opfordrer og udfordrer børnene til at være nysgerrige på hinanden og vise hinanden og omverdenen opmærksomhed. Dette skaber forståelse og respekt for de individuelle forskelligheder og udvikler børnenes indlevelsesevne. Børnenes deltagelse i aktiviteter skal bidrage til, at det enkelte barn oplever at være en vigtig og bidragende del af fællesskabet og derved føler sig set og anerkendt. Dette bevirker til en positiv selvforståelse og styrker barnets selvværd og selvtillid, som er afgørende faktorer for det enkelte barns trivsel og livskvalitet.

4.2 Fri leg og kreativitet

I en hverdag præget af mange voksenorganiserede aktiviteter er det vigtigt, at SFO skaber rammerne for, at den frie leg og aktivitet kan udfolde sig. SFO skal således understøtte og stimulere barnets evne til at udbygge og skabe såvel lege som spontane aktiviteter.

I den frie leg og aktivitet har børnene friheden til at arbejde i eget tempo og efter egne behov. Når de selv finder på og organiserer spontane lege og aktiviteter udvikler de deres fantasi og kreativitet samtidig med,

at de prøver sig selv og deres relationer til andre af. Leg er grundlaget for børns faglige, sproglige, motoriske, sansemæssige, relationelle og sociale læring. Gennem legen får børn også erfaringer med forhandlinger, demokratiske processer og det at kunne håndtere modstand og konflikter. Børnene lærer herved at tænke selvstændigt og mærke sig selv, og hvad de kan. Det er ligeledes vigtigt, at børnene kender til de værksteder og aktiviteter, der er tilgængelige den pågældende dag, og at SFO vejleder og inspirerer børnene.

4.3 Sundhed og bevægelse

Det pædagogiske arbejde i SFO har ligeledes fokus på sund kost og bevægelse, som er sundhedsfremmende for børnenes og har en positiv effekt på deres almene velbefindende og trivsel.

Fysisk aktivitet fremmer børns motoriske udvikling, som spiller en væsentlig rolle for deres selvværd.

Derudover styrker fysisk aktivitet børns kropsforståelse og selvopfattelse, og gør dem mere bevidste om egne styrker og begrænsninger. Gennem fysisk aktivitet får børn endvidere en sanselig adgang til omverdenen, som baner vej for at udforske, afprøve, nyde og forstå det fysiske, det kulturelle og naturen. Børns sanseintegration bliver ligeledes udviklet, og derved deres evne til at "oversætte" påvirkningerne fra omgivelserne til egen krop.

Krop og bevægelse handler dog ikke kun om sundhed, motion og motorik, men involverer også social læring. Gennem fysisk aktivitet lærer børn at samarbejde, følge fælles spilleregler og anerkende hinandens

forskelligheder og grænser. Fysisk aktivitet foranlediger derfor til samvær og skaber muligheder for relationer og styrket fællesskab.

SFO bidrager til, at fysisk aktivitet, bevægelse og sund kost er en naturlig del af børnenes hverdag ved at tilbyde rammer som giver mulighed for alsidige bevægelsesaktiviteter, lege og idræt samt sund og god eftermiddagssnack indenfor de pågældende rammer på stedet. Aktiviteterne skal udvikle både børnenes sociale, motoriske og faglige færdigheder og give anledning til glæde, samvær og fællesskab. SFO kan endvidere planlægge aktiviteter for børnene i samarbejde med lokale foreninger.

4.4 Musik og drama

At kunne udtrykke sig er en grundlæggende egenskab. Børn i SFO skal derfor have muligheder for at udtrykke sig gennem krops-, tale- og skriftsprog. Gennem kendskab til og beherskelse af forskellige udtryksformer tilegner børn sig konkrete redskaber til at kommunikere og formidle fortællinger, og kropsforståelsen udvikles. Det er derfor en vigtig del af det pædagogiske arbejde i SFO at udfordre børnene til at formidle og kommunikere viden, erfaringer og følelser gennem bl.a. musik og drama. Dette fremmer endvidere barnets selvforståelse og styrker dets selvtillid og selvværd.

4.5 Natur og science

SFO i Dragør Kommune har desuden fokus på at give børn muligheder for at opleve og undersøge forskellige aspekter ved naturen alt efter hvilke muligheder, der byder sig i omgivelserne. Naturen byder på alsidige oplevelser og rummer derfor rig mulighed for leg, læring og udvikling. Børn får en forståelse for sammenhænge i naturen, og deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen fremmes. Endvidere er sanseindtrykkene i naturen stærke og varierede og styrker derfor børns grundlæggende opmærksomhed. Der er ligeledes knyttet kreativitet og fantasi til oplevelser i naturen, da der ikke nødvendigvis er knyttet bestemte aktiviteter til den. Naturen byder derfor ind til, at børn selv skaber forskellige former for lege og aktiviteter med udgangspunkt i de omgivelser, de befinder sig i. I naturen har børnene rigeligt med plads, som kan medvirke til dannelse af andre legegrupper og færre konflikter. Ude i naturen oplever børn desuden ujævnt og udfordrende terræn, som forbedrer deres balanceevne, grovmotorik og koordination. Oplevelser i naturen danner også et vist grundlag for børns motivation og læring indenfor scienceområdet. Science åbner op for en aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener, som fremmer forståelse for lovmæssigheder i naturen.

4.6 Traditioner

Traditioner i SFO består både af begivenheder og aktiviteter der knytter sig til hverdagens genkendelige struktur og begivenheder og aktiviteter der knytter sig til særlige højtider som fastelavn og jul.

Traditioner har en stor betydning for kulturen i SFO, da de fremmer fællesskab og præger samværet og sammenholdet mellem børn og medarbejdere i SFO. Genkendeligheden i de tilbagevendende begivenheder og aktiviteter skaber endvidere tryghed og genkendelighed for børn, forældre og medarbejdere.

Traditioner giver desuden mulighed for overlevering af kultur fra gamle til nye medarbejdere og børn. Den danske kultur afspejler sig således i SFO'ens traditioner og samtidig med, at børnene bliver introduceret til traditioner i SFO indføres de derfor i den danske kultur. Det er endvidere vigtigt at være åben for at give børnene mulighed for at være med til at udvikle og tilpasse traditionerne i SFO.

4.7 Digital dannelse

SFO i Dragør Kommune har endvidere fokus på IT, teknologi og digital dannelse. Børns daglige liv påvirkes og forandres på mange måder af den digitale teknologi. Den digitale teknologi har derfor stor betydning for deres identitetsdannelse, læring, fællesskaber og udvikling af sociale relationer. Den digitale teknologi rummer mangfoldige tilbud, og børn og voksne bruger derfor digitale redskaber både til leg, praktiske hjælpemidler og dannelse af sociale relationer. Derudover spiller digital teknologi en stor rolle i skolens undervisning. Den pædagogiske praksis i SFO skal derfor på en kreativ, alsidig og afbalanceret måde medtænke den digitale dannelse i hverdagens aktiviteter.

4.8 Mål

Ud fra de fem indsatsområder, er der opstillet nedenstående konkrete mål for det pædagogiske arbejde i SFO.

Målet er, at børnene:

- Etablerer og udvikler relationer og får mulighed for at udvikle venskaber
- Føler sig anerkendt som ligeværdige og værdifulde bidragydere til fællesskabet
- Har kendskab og forståelse for sociale spilleregler
- Udvikler evnen til refleksion, ansvarsfølelse og forståelse
- Kan leve sig ind i andres situation og vise hensyn til andre
- Lærer at kende sig selv og sine egne styrker og begrænsninger
- Udvikler sin fantasi og kreativitet
- Oplever at der er valgmuligheder og alsidighed i aktiviteterne
- Oplever støtte til at gennemføre egne lege og aktiviteter
- Oplever friheden til at arbejde i eget tempo og efter egne behov
- Fremmer deres mentale og fysiske sundhed

- Udfolder sig kropsligt
- Oplever glæde ved at bruge sin krop gennem leg og bevægelse
- Får mulighed for at afprøve og udfordre sine fysiske grænser
- Udvikler deres forståelse for sammenhænge i naturen
- Understøttes i at skærpe deres nysgerrighed for natur og naturfænomener
- Får indblik i nærområdets muligheder for udeliv
- Oplever at få støtte til at kunne håndtere deres digitale adfærd
- Oplever at der skabes en fornuftig balance mellem digitale medier, aktiviteter og sociale relationer
- Får kendskab til forskellige udtryksformer
- Oplever traditioner, som er med til at skabe sammenhold, tryghed og genkendelighed.